

1. Skupině třinácti pirátů se podařilo uloupit bednu zlatých mincí. Zkusili je rozdělit rovným dílem na třináct hromádek, ale deset mincí jim zbylo. O zbylé mince se strhla rvačka, při níž jednoho piráta propíchl. Přestali tedy bojovat a zkusili mezi sebe znovu rozdělit mince rovným dílem. Tentokrát zbyly tři mince, o které opět začali bojovat. V boji zahynul další pirát a tak si ostatní opět zkusili mince spravedlivě rozdělit, tentokrát úspěšně. Kolik bylo nejméně mincí, které piráti ukradli?

Řešení. Úlohu převedeme na soustavu kongruencí, kde x je počet mincí, které piráti ukradli.

$$x \equiv 10 \pmod{13}$$

$$x \equiv 3 \pmod{12}$$

$$x \equiv 0 \pmod{11}$$

Z poslední rovnice vidíme, že platí

$$x = 11k, \quad k \in \mathbb{Z}$$

To můžeme dosadit do druhé kongruence a dostaneme následující:

$$11k \equiv 3 \pmod{12}$$

$$-k \equiv 3 \pmod{12}$$

$$k \equiv 9 \pmod{12}$$

Tedy platí:

$$x = 11k = 11 \cdot (12l + 9) = 132l + 99$$

pro nějaké $l \in \mathbb{Z}$. Konečně dosadíme do první kongruence:

$$132l + 99 \equiv 10 \pmod{13}$$

$$2l + 8 \equiv 10 \pmod{13}$$

$$2l \equiv 2 \pmod{13}$$

$$l \equiv 1 \pmod{13}$$

Tedy $l = 13m + 1$ pro nějaké $m \in \mathbb{Z}$ a po dosazení dostaneme řešení:

$$x = 132 \cdot (13m + 1) + 99 = 1716m + 132 + 99 = 1716m + 231$$

Tedy nejmenší možný počet mincí je 231 (pro $m = 0$).

2. Najděte všechna $x \in \mathbb{Z}$, pro která platí

$$3^x \equiv 1 \pmod{11}$$

$$3x \equiv 1 \pmod{11}$$

Řešení. $\text{NSD}(3, 11) = 1$, tedy podle Eulerovy věty platí $3^{10} \equiv 1 \pmod{11}$. Eulerova věta ale nedává nejmenší možnou periodu. V úvahu přicházejí dělitelé 10:

$$3^1 = 3 \not\equiv 1 \pmod{11}$$

$$3^2 = 9 \not\equiv 1 \pmod{11}$$

$$3^5 = 243 \equiv 1 \pmod{11}$$

Tedy $x = 5k$ pro $k \in \mathbb{Z}$, to dosadíme do druhé kongruence:

$$3 \cdot 5k \equiv 1 \pmod{11}$$

$$15k \equiv 12 \pmod{11}$$

$$4k \equiv 12 \pmod{11}$$

$$k \equiv 3 \pmod{11}$$

Tedy řešení soustavy je:

$$x = 5 \cdot (11l + 3) = 55l + 15, \quad l \in \mathbb{Z}$$